

सोऽपि कंसस्तदायस्तः परीतः कालधर्माणा । आकाशादिव गोविन्द मेने तत्रागतं विभुं ।
 स कृष्णेनायतं कृत्वा बाहुं परिघसन्निभं । मूर्द्धजेषु परामृष्टः कंसो वै रङ्गसंसदि ।
 मुकुटश्चापतत्तस्य काञ्चनो वज्रभूषितः । शिरसस्तत्र कृष्णेन परामृष्टस्य पाणिना ।
 स हस्तग्रस्तकेशश्च कंसो निर्यत्नतां गतः । तथैव च विसंमूढो विह्वलः समपद्यत ।
 निगृहीतश्च केशेषु गतासुरिव निश्चसन् । न शशाक मुखं द्रष्टुं कंसः कृष्णस्य वै तदा ।
 विकुण्डलाभ्यां कर्णाभ्यां क्षिप्रहारेण वचसा । प्रलम्बाभ्याश्च बाहुभ्यां गात्रैर्विस्तृतभूषणैः ।
 भ्रंसितेनोत्तरीयेण सहसा चलिताननः । चेष्टमानः समाक्षिप्तः कंसः कृष्णेन तेजसा ।
 चकर्ध च महारङ्गे मञ्चान्निष्क्रम्य केशवः । केशेषु तं बलाद्गृह्य कंसं क्लेशार्हताङ्गतं ।
 कृत्वा कृष्णेन भोजराजो महाद्युतिः । समाजवाटे परिखां देहकृष्टाञ्चकार ह ।
 समाजवाटे विक्रीड्य विकृष्य च गतायुधं । कृष्णो विसर्जयामास कंसदेहमदूरतः ।
 धरण्यां मृदितः शिष्ये कंसदेहः सुखोचितः । क्रमेण विपरीतेन पांशुभिः परुषीकृतः ।
 तस्य तद्वदनं श्यामं सुप्ताक्षं मुकुटं विना । न विभाति विपर्यस्तं विपलाशं यथाऽम्बुजं ।
 असंग्रामे हतः कंसः स वाणैरपरिच्यतः । कण्ठग्रहान्निरस्तासुर्वीरमार्गान्निराकृतः ।
 तस्य देहे प्रकाशन्ते सहसा केशवार्पिताः । मांसच्छेदघनाः सर्वे नखाया जीवितच्छिदः ।
 तं हत्वा पुण्डरीकाक्षः प्रहर्षाद्विगुणप्रभः । ववन्दे वसुदेवस्य पादौ निहतकण्टकः ।
 मातुश्च शिरसा पादौ निषोद्य यदुनन्दनः । साऽसिञ्चत् प्रस्रवोत्प्लुडैः कृष्णमानन्दनिःसृतैः ।
 यादवांश्चैव तान् सर्वान् यथास्थानं यथावयः । पप्रच्छ कुशलं कृष्णो दीप्यमानः स्वतेजसा ।
 बलदेवोऽपि धर्मात्मा कंसभ्रातरमूर्जितं । बाहुभ्यामेव तरसा सुनामानमपोययन् ।
 तौ जितारी जितक्रोधा चिरविप्रोषितौ ब्रजे । स्वपितुर्भवनं वीरौ जग्मतुर्हृष्टमानसौ ।
 इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे विष्णुपर्वणि कंसवधे सप्ताशीतोऽध्यायः ॥ ८७ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भर्तारं पतितं दृष्ट्वा क्षीणपुण्यमिव ग्रहं । कंसपत्न्या हतं कंसं समन्तात् पर्यवारयन् ।
 तं महोशयने सुप्तं क्षितिनाथं गतायुधं । भार्याः स्म दृष्ट्वा क्रोशन्ति मृग्यो मृगपतिं यथा ।
 हा हताः स्म महाबाहो हताशा हतबान्धवाः । वीरपत्न्या हते वीरे त्वयि वीरव्रतप्रिये ।
 इमामवस्थां पश्यन्त्यः पश्चिमां तव नैष्ठिकीं । कृपणं राजशार्दूल विलपामः सबान्धवाः ।
 क्षिन्नमूलाः स्म संवृत्ताः परित्यक्तास्त्वया विभो । त्वयि पञ्चत्वमापन्ने नाथेऽस्माकं महाबले ।
 को नः कोपपरीताङ्गी रतिसंसर्गलालसाः । लता इव विचेष्टन्तीः शयनीयानि नेष्यति ।
 इदन्ते सदृशं सौम्य हृद्यनिश्वासमारुतं । दहत्यर्को मुखं कान्तं निस्तोयमिव पङ्कजं ।
 इमे ते श्रवणे शून्ये न शोभेते विकुण्डले । शिरोधरायां संलोने सततं कुण्डलप्रिय ।
 क ते स मुकुटो वीर सर्व्वरत्नविभूषितः । अत्यर्थं शिरसो लक्ष्मीं यो दधारार्कप्रभः ।
 अनेन हि कलेत्रेण तवान्तःपुरशोभिना । कथं दीनेन कर्त्तव्यं त्वयि लोकान्तरं गते ।

४७६५

४७७०

४७७५

४७८०

४७८५